

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



**Факультет/інститут педагогічний
Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Дошкільна освіта»
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 27. 08. 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теорія та методика музичного виховання
Викладач (і)	Барило Світлана Богданівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти та освітніх інновацій
Контактний телефон викладача	0681855403
E-mail викладача	svitlana.barylo@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є підготовка вихователя до роботи з музичного виховання дітей дошкільного віку.</p> <p>«Теорія і методика музичного виховання» – складова блоку дисциплін професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів освіти. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань: ознайомлення з музичною літературою, адресованою дітям дошкільного віку; засвоєння змісту музичного розвитку дітей дошкільного віку (аналіз музичних творів зі слухання музики, співу, музично-ритмічних рухів, гри на дитячих музичних інструментах, які включені у програми розвитку дітей дошкільного віку, розділ «Музична діяльність»; рекомендовані для використання у повсякденному житті дитячого садка, під час проведення святкових ранків, розваг, під час проведення музичних та інших занять, ранкової гімнастики та передбачені для вивчення за варіативною складовою навчальної програми), опанування студентами системою знань про закономірності процесу музичного розвитку дошкільників, підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі дошкільної освіти відповідно до вітчизняних та європейських стандартів.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із різними жанрами дитячої народної, класичної (вітчизняної та зарубіжної), сучасної музики для дітей дошкільного віку; формування музично-естетичної компетентності майбутніх вихователів, сприяння засвоєнню знань, розвитку вмінь і навичок з організації музичного розвитку у дошкільних закладах освіти.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є ознайомлення майбутніх педагогів з різними формами роботи з музичного виховання й розвитку дітей, основними видами музичної діяльності; методами та методиками, на основі яких відбувається музичний розвиток дошкільників; роз'яснення сутності процесу залучення дітей до музики в дитячому садку відповідно до державного стандарту дошкільної освіти.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних</p>	

теорій і фахових методик дошкільної освіти та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (за стандартом вищої освіти України):

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові компетентності) (за стандартом вищої освіти України):

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання:

ПРН-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-03. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами

ПРН-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПРН-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПРН-22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

Загальні компетентності (за професійним стандартом):

ЗК.03 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

ЗК.06 Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності (етична компетентність).

Професійні компетентності (за професійним стандартом):

А Організація, забезпечення та реалізація освітнього процесу

A2 – Організаційна

A2.2 Здатність обирати ефективні методи, форми та засоби організації освітнього процесу відповідно до запитів та потреб здобувачів освіти

A2.3. Здатність організовувати ігрову (провідну) і інші види дитячої діяльності та підтримувати види діяльності, ініційовані дитиною

В. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу

B2 – Педагогічне партнерство

B2.3. Здатність до командної взаємодії.

Г. Професійний розвиток та самовдосконалення.

G1 - Здатність до навчання впродовж життя.

G1.2 Здатність планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту.

G2 – Інформаційно-комунікаційна

G2.1. Здатність орієнтуватись в інформаційному просторі.

G2.2. Здатність ефективно використовувати ІКТ та електронні освітні ресурси в професійній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	18/6
семінарські заняття / практичні / лабораторні	22/8
самостійна робота	50/76

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
2	012 Дошкільна освіта	1	нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Характеристика діючих	2	2	8

програм розвитку дітей дошкільного віку. Розділ «Музична діяльність».			
Тема 2. Характеристика музичного репертуару. Музичні жанри.	2	2	4
Тема 3. Слухання музики в дитячому садку. Основні етапи слухання музики.	2	4	4
Тема 4. Спів - основний вид музичної діяльності в дитячому садку.	2	4	10
Тема 5. Формування співацьких умінь і навичок у дошкільників.	2	2	4
Тема 6. Музично-ритмічні рухи і вправи як вид діяльності в дитячому садку.	2	2	4
Тема 7. Гра на дитячих музичних інструментах як вид діяльності	2	2	4
Тема 8. Зміст і структура музичних занять. Роль вихователя у їх проведенні.	2	2	4
Тема 9. Свята, розваги. Використання музики на інших заняттях та у повсякденному житті дитячого садка	2	2	8
ЗАГ.:	18	22	50

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Екзамен, максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка включає 50 балів за екзамен та за практичні заняття- 35 балів, 10 балів - с/р, контрольна робота -5 балів. Всього 100 балів.
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота виконується на останньому практичному занятті, оцінюється у 5 балів. Завдання для контрольної роботи створюються на основі тем, які даються на самостійне опрацювання студентами.
Семінарські заняття	Проводяться згідно розкладу. Пропуски відпрацьовуються за кожне заняття з додатковим індивідуальним завданням.
Умови допуску до підсумкового контролю	Упродовж навчального семестру студенти повинні набрати макс. 50 балів для допуску до екзамену, мінімально 25 балів.
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен. Форма здачі - комбінована.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи

Проводяться в системі дистанційного навчання університету <https://d-learn.pnu.edu.ua>. Оцінюються за 100-бальною шкалою.

Академічна доброчесність

Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність

учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме:

- Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція)
- Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція).
- Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
- Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.

Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою:

<https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Відвідування занять.

Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя

Стефаника

(<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf>).

Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>).

Неформальна освіта.

Згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

зараховуються результати неформальної освіти в залежності від кількості годин та тем, які повинні відображати матеріал практичних занять. Обов'язковою умовою визнання результатів неформального навчання здобувача в рамках НД освітньої програми є відповідність цих результатів рівню освіти, на якому реалізується освітня програма.

8. Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Барило С. Б. Вплив музично-ритмічних рухів на загальний розвиток дітей дошкільного віку. Збірник статей учасників дванадцятої всеукраїнської практично-пізнавальної конференції «Наукова думка сучасності і майбутнього». Дніпро, 2019. С.12-14.

3. Виншінська Я.Л. Теорія і методика музичного виховання дітей дошкільного віку : навч.-метод. посібник Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 288 с.
4. Дерев'янка Т. В. Музичне виховання дошкільників. Старша група. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2018. 160 с.
5. Дитина. Освітня програма для дітей від 3-х до 7 років. Авт. колектив: Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, В. М. Вертугіна, К. І. Волинець та ін. Київ, 2020. 440 с.
6. Газіна І. О. Методика музичного виховання дітей дошкільного віку навч.-метод. посіб. для студентів напряму підготовки "Дошкільна освіта", вихователів дошкільних навчальних закладів та батьків Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2015. 196 с.
7. Грабарєва О. А. Народна пісенна творчість у вихованні національної свідомості дошкільників. Парціальна програма. Харків : Ранок, 2014. 192 с.
8. Катрук А. Формування творчих здібностей дітей за допомогою музично-ритмічних рухів. Музичний керівник. 2015. №4. С. 4-6.
9. Крутій К. Інтеграція в дошкільній освіті як інноваційне явище, або що треба знати про інтеграцію. *Дошкільне виховання*. 2018. № 7. С. 3.
10. Крутій К. Термінологічне поле музичного заняття в дошкільному навчальному закладі. *Музичний керівник*. 2015. №11. С. 4–8.
11. Лісовська Т. А. Теорія і методика музичного виховання : навчально-методичний посібник. Миколаїв : видавець Румянцева Г. В., 2022. 330 с.
12. Лісовська Т.А. Музична імпровізація в сучасному закладі дошкільної освіти: Навчальний посібник. Миколаїв: Вид-во «Гліон», 2019. 140 с.
13. Мережко Ю. Комплексні чи інтегровані музичні заняття: у чому відмінність? *Музичний керівник*. 2014. №5. С. 4-7.
14. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / За заг. наук. ред. Т.О. Піроженко. Київ : Українська академія дитинства, 2017. 80 с.
15. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / Білан О.І, Возна Л.М., Максименко О.Л. та ін. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 264 с.
16. Програма оздоровчо-освітньої роботи з дітьми старшого дошкільного віку «Веселкова музикотерапія» / І. А. Малишевська, С. К. Демидова. Тернопіль : Мандрівець, 2015. 44 с.
17. Романюк І. А. Музичне виховання. Організація роботи у дошкільному навчальному закладі: навч.- метод. посібник. Тернопіль: Мандрівець. 2014. 280 с.
18. Світ дитинства 6 комплексна освітня програма для дошкільних навчальних закладів /упоряд.: О.М. Байєр, Л.В. Батліна, А. М. Богущ та ін.; за заг. ред. Л. В. Батліної. Тернопіль : Мандрівець, 2015. 200 с.
19. Семизорова В. В. Використання системи «елементарного музикування» Карла Орфа в освітньому процесі дошкільного навчального закладу. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 68 с.
20. Сухина Л. Ю. Музичне виховання у дитячому садку. 6 рік життя (За Базовим компонентом дошкільної освіти). Київ : Ранок, 2018. 112 с.
21. Теорія і методика музичного виховання: навчально-методичний комплекс /

уклад. С. І. Матвієнко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2019. 51 с.

Інтернет-ресурси:

1. <https://vseosvita.ua/library/embed/01005mxk-7ca6.doc.html>

Викладач:

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри початкової освіти
та освітніх інновацій



Світлана БАРИЛО